

Saksgang
Fylkesutvalget (FU)

Møtedato
16.09.2014

Saksnr.

Svar på høring om endring i lov om motorferdsel i utmark

Fylkesrådmannens innstilling

1. Finnmark fylkeskommune mener den foreslåtte lov- og forskriftsendringen er positiv og vil kunne gi bedre lokal tilpasning av snøscooterløyper. Samtidig vil andre brukergrupper og interesser bli hensyntatt gjennom planprosessen.
2. Finnmark fylkeskommune støtter forslaget om å opprettholde dagens ordning med etablering av snøscooterløyper i Finnmark for en overgangsperiode på seks år.
3. Finnmark fylkeskommune mener det ikke vil være hensiktsmessig å innføre begrensinger på hvilke brukergrupper som kan ferdes i etablerte snøscooterløyper.
4. Finnmark fylkeskommune mener ikke det er hensiktsmessig å innføre tekniske krav til kjøretøy som avbøtende tiltak for å hankses med problemer knyttet til scooterkjøring.

Vadsø, 12.09.2014

Øystein Ruud
Fylkesrådmann

Bakgrunn

Det vises til klima- og miljødepartementets høringsbrev datert 10. juli 2014 om forslag til endring i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag og forskrift for motorkjøretøyer i utmark og på islagte vann med høringsfrist 19. september 2014.

Vinteren 2013/2014 ble det iverksatt en forsøksordning der kommuner skulle kunne etablere snøscooterløyper gjennom arealplanlegging etter plan- og bygningsloven. Hensikten med forsøksordningen var å kartlegge konsekvensene av snøscooterkjøring på blant annet friluftsliv og naturmangfold. I Finnmark var det fem kommuner som var plukket ut til å delta i forsøksordningen. Imidlertid ble forsøket avvirket da sivilombudsmannen etter klage konkluderte med at omfanget av forsøket lå utenfor de rettslige rammene av forsøksloven. Det vises til FU-sak 33/13 der fylkesutvalget gav sin uttalelse i saken.

Klima- og miljødepartementet foreslår nå en lovendring for å muliggjøre etablering av snøscooterløyper for fornøyleskjøring gjennom arealplanlegging.

Beskrivelse

I Finnmark og Nord-Troms er det per i dag mulighet for kommuner å legge fram forslag om etablering av snøscooterløyper for fylkesmannen. Fylkesmannen har myndighet til å gi forskrift om etablering av snøscooterløyper. Dagens praksis innebærer at det er fastsatt et tak på antall kilometer snøscooterløyper i Finnmark, og etablering av nye traseer forutsetter i utgangspunktet kutt i eksisterende løypenett.

I henhold til den ordningen som nå foreslås skal etableringen kunne skje gjennom kommunens arealplanlegging i.h.h.t. plan- og bygningsloven. Den foreslåtte ordningen skiller seg vesentlig fra den eksisterende ordning ved at kommuner selv skal kunne etablere løyper uten behov for godkjenning fra fylkesmannen eller andre instanser. Imidlertid skal mulige konflikter med andre interesser utredes og tas hensyn til gjennom planprosesser.

Det er foreslått at det skal lovfestes et forbud mot opprettelse av snøscooterløyper i verneområder, foreslåtte verneområder og nasjonale villreinområder. Det skal også settes vilkår om at løypene ikke skal være til vesentlig skade eller ulempe for reindrift eller kreve terrenginngrep. I planarbeidet skal kommunene ta hensyn til støy og andre ulemper for friluftsliv, naturmangfold, bolig- og hytteområder, kulturminner og kulturmiljø, samt sikkerhet for de som kjører og andre. Kommunen plikter også å utrede virkningen løypene har for friluftsliv og naturmangfold i plan- og influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftsområdene der løypene planlegges.

Som overgangsordning for Finnmark og Nord-Troms er det foreslått at dagens ordning for etablering av snøscooterløyper opprettholdes i seks år som en overgangsordning, da prosessen med etablering av løyper gjennom plan sannsynligvis kommer til å kreve noe tid.

Det generelle forbudet som gjelder for motorisert ferdsel i perioden 5. mai til 30. juni er foreslått videreført. Gjeldende ordning der kommuner og enkeltpersoner kan søke om unntak fra forbudet er også foreslått videreført uten endring.

I høringsbrevet drøftes kommunenes mulighet til å begrense bruken av løypene til bestemte formål eller grupper. Det understrekes at for å være lovlig må slike begrensninger være begrunnet i et lovlig, allment hensyn. For eksempel hensyn til sikkerhet eller miljø, herunder hensynet til å begrense støy, skade eller ulempe på natur og dyreliv. Eventuelle begrensninger må være objektive og ikke-diskriminerende.

Departementet drøfter tekniske krav til snøscootere og sanksjoner som virkemiddel for å regulere og minske negativ påvirkning fra motorisert ferdsel i utmark. Eksempler på sanksjoner kan være beslag av førerkort og kjøretøy. Eksempler på krav kan være maksimalgrenser for støynivå, motorkraft eller fart. Imidlertid foreslås det ikke å innføre konkrete krav på det nåværende tidspunkt.

Ny § 4 a i lovforslaget skal lyde:

Motorkjøretøyer kan i utmark og på islagte vassdrag bare brukes i samsvar med forskrift gitt av departementet.

Departementet kan i slik forskrift gi kommuner myndighet til å etablere løyper for kjøring med snøscooter på vinterføre. Forskriften kan omfatte nærmere regler om kommunens bruk av myndigheten.

Løyper etter annet ledd skal angis i arealplan eller i reguleringsplan. Løypene skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften eller kreve terrenginngrep. I planarbeidet skal kommunene ta hensyn til støy og andre ulemper for friluftsliv, naturmangfold, bolig- og hytteområder, kulturminner og kulturmiljø. I planforslaget skal kommunen utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i plan- og influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges og vurdere betydningen av disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen.

Vurdering

Fylkesrådmannens vurdering er at de foreslåtte endringer i loven og forskriften vil medføre større selvbestemmelsesrett for kommunene hva gjelder etablering av snøscooterløyper. Slik som lovforslaget er formulert, med spesifikke krav til hensyn som skal ivaretas, vil det være gode muligheter for interessehavere og berørte til å delta i planprosessene knyttet til etablering av løyper. Den nye ordningen vil forhåpentligvis resultere i større handlingsrom i forhold til lokale tilpasninger og behov enn det som har vært mulig under den nåværende ordningen. Imidlertid vil fylkesrådmannen presisere at kommunene får et stort ansvar i forhold til lovforslaget. Gode prosesser knyttet til planleggingen og etableringen av snøscooterløyper blir en forutsetning for å unngå brukerkonflikter og skade/ulempe for naturverdier og dyreliv.

Overgangsordningen for Finnmark og Nord-Troms, der dagens regime opprettholdes i seks år, er etter fylkesrådmannens vurdering en god løsning. For kommuner i Finnmark som har lang erfaring med åpne snøscooterløyper, vil etablering av løyper gjennom plan i stor grad bygge på tidligere løypenett og kunnskap.

Det generelle ferdselsforbudet for motorkjøretøy som gjelder fra 5. mai til 30. juni er etter fylkesrådmannens vurdering fremdeles hensiktsmessig å opprettholde slik det fungerer etter dagens ordning. Imidlertid er det viktig at fylkesmannen har god kommunikasjon med kommunene i forbudsperioden, da det i enkelte tilfeller er aktuelt å gjøre unntak fra ferdselsforbudet.

Kommunene benytter seg i dag i stor grad av dispensasjoner for å regulere ferdsel utenfor det etablerte løypenettet. Dette mener fylkesrådmannen er en uheldig praksis, da saksbehandlingen knyttet til dispensasjoner i liten grad gir mulighet for innspill fra andre brukerinteresser. Når det gjelder mulighet til å begrense bruken av snøscooterløyper, ser fylkesrådmannen at det i enkelte tilfeller kan være behov for dette. Imidlertid må det i første rekke være gjennom planprosessen at konsekvenser av snøscooterferdsel blir utredet. Kommuner bør se områdebruken til ulike interesser i en helhetlig sammenheng og heller legge snøscooterløyper slik at konflikt og ulempe unngås, enn å legge begrensninger på ferdsel i etablerte løyper. Regulering og håndheving av eventuelle begrensninger på ferdsel i etablerte løyper vil i tillegg også kunne bli svært ressurskrevende.

Innføring av tekniske krav til kjøretøy er etter fylkesrådmannens vurdering ikke hensiktsmessig, da det vil kreve svært mye både i forhold til innføring, regulering og oppfølging. Det vil være mer hensiktsmessig å skjerpe kontrollvirksomhet, sanksjonsnivå og drive forebyggende arbeid. I tillegg er det gode muligheter til å unngå negativ påvirkning og brukerkonflikter gjennom god arealplanlegging.

Fylkesrådmannens konklusjon

Fylkesrådmannen velger å konkludere på følgende måte:

1. Finnmark fylkeskommune mener den foreslåtte lov- og forskriftsendringen er positiv og vil kunne gi bedre lokal tilpasning av snøscooterløyper. Samtidig vil andre brukergrupper og interesser bli hensyntatt gjennom planprosessen.
2. Finnmark fylkeskommune støtter forslaget om å opprettholde dagens ordning med etablering av snøscooterløyper i Finnmark for en overgangsperiode på seks år.
3. Finnmark fylkeskommune mener det ikke vil være hensiktsmessig å innføre begrensninger på hvilke brukergrupper som kan ferdes i etablerte snøscooterløyper.
4. Finnmark fylkeskommune mener ikke det er hensiktsmessig å innføre tekniske krav til kjøretøy som avbøtende tiltak for å hankses med problemer knyttet til scooterkjøring.

Vadsø 12. september 2014

Øystein Ruud
Fylkesrådmann

Tore Gundersen

Vedlegg:

1. Høringsbrev- forslag til endringer i lov om motorferdsel i utmark m.v.
2. FU-sak 33/13, vedtak og saksfremlegg